

การพัฒนาารายวิชาวัฒนธรรมอาเซียนกับการออกแบบ
สำหรับหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาออกแบบกราฟิกและอินโฟร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
A Course Development in ASEAN Culture and Design
for Bachelor of Fine and Applied Arts Program
in Graphic and Information Design
in Bansomdejchaopraya Rajabhat University

(Received: June 6, 2020 Revised: Dec 5, 2020 Accepted: Dec 20, 2020)

พชรมน เกิดสุวรรณ¹

Pacharamon Kerdsuwan

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารายวิชาวัฒนธรรมอาเซียนกับการออกแบบ สำหรับหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาออกแบบกราฟิกและอินโฟร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา โดยใช้เทคนิคการวิจัยอนาคตแบบ EDFR กลุ่มตัวอย่างประชากร ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านวัฒนธรรมอาเซียนและด้านการออกแบบ จำนวน 13 คน คัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ รอบที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์ รอบที่ 2 และ 3 เป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่ามัธยฐาน ($Md. \geq 3.50$) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ($IQR \leq 1.50$) ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

¹อาจารย์ประจำสาขาวิชาออกแบบกราฟิกและอินโฟร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

แนวทางการพัฒนารายวิชาวัฒนธรรมอาเซียนกับการออกแบบที่ครอบคลุมรายละเอียดของรายวิชา (มคอ.3) ใน 4 ประเด็น พบว่า 1) จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นด้วยโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดและมีความสอดคล้องกันของคำตอบ 2) การพัฒนาผลการเรียนรู้ของนักศึกษาทั้ง 6 ด้านที่รายวิชาต้องพัฒนา กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นด้วยอยู่ในระดับมากที่สุดและมีความสอดคล้องกันของคำตอบ โดยใช้วิธีการสอนและการประเมินผลที่หลากหลายเพื่อการพัฒนาทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 3) แผนการสอนและการประเมินผล กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นด้วยโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดและมีความสอดคล้องกันของคำตอบ และ 4) ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นด้วยที่สอดคล้องกันคือการจัดห้องเรียนแบบนั่งเป็นกลุ่ม มีคอมพิวเตอร์เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตเพื่อการสืบค้นและมีตัวอย่างผลงาน หนังสือ รวมถึงจัดแหล่งความรู้ที่เกี่ยวข้อง

คำสำคัญ: การพัฒนารายวิชา วัฒนธรรมอาเซียน การออกแบบ
หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต

Abstract

This research aims to develop the course called ASEAN Culture and Design for Bachelor of Fine and Applied Arts Program in Graphic and Information Design in Bansomdejchaopraya Rajabhat University by using the technique of Ethnographic Delphi Futures Research (EDFR). The samples consisted of 13 experts in ASEAN culture and design, selected by using the purposive sampling method. The research instruments used for data collection are interview (1st round) and questionnaires (2nd and 3rd round). The data analysis was conducted using the statistics of median ($Md. \geq 3.50$) and interquartile range ($IQR \leq 1.50$). The research findings are described as follows:

The approach to development of the course called ASEAN Culture and Design covers the course specification (TQF.3) which consists of four aspects. The study found that 1) In terms of goals and objectives, the experts' overall agreement was at the highest level in all aspects and there was consistency of answers. 2) For six areas of students' learning outcome that need to be developed, the experts' agreement was ranged from a high to the highest level, and there was the consistency of answers. Different teaching methods and assessment are used for skills development in the 21st century. 3) For lesson plans and assessment, the experts' overall agreement was at the highest level in all aspects, and there was the consistency of answers. 4) In terms of instructional resources, the experts consistently agreed that group-seating arrangement; computers

with internet access for information searching; and a supply of examples of designed work, books, and other related resources are provided for learners.

Keywords: Course Development, ASEAN Culture, Design, Bachelor of Fine and Applied Arts Program

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือและกลไกในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพและมีสมรรถนะในการปฏิบัติงานที่ตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงาน และการพัฒนาประเทศ ดังนั้น การพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่องจึงมีความจำเป็น เพื่อให้ก้าวทันต่อความเปลี่ยนแปลงของสังคมพหุวัฒนธรรมที่เป็นพลวัตในโลกศตวรรษที่ 21 รูปแบบการจัดหลักสูตรและการเรียนการสอนจึงต้องมีความหลากหลาย สอดคล้องต่อความต้องการของผู้เรียนควบคู่กับการพัฒนาความรู้คู่คุณธรรม ตามที่แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) ระบุไว้ว่า การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลของสถานศึกษาต้องเชื่อมโยงกับตลาดแรงงาน โดยประสานความร่วมมือระหว่างสถานศึกษา สถานประกอบการ สมาคมวิชาชีพ เพื่อผลิตกำลังคนที่มีทักษะความรู้ความสามารถ และสมรรถนะในการปฏิบัติงาน ตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ

ประเทศไทยได้ก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนหรือสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ภายใต้ความร่วมมือ 3 เสาหลัก คือ ประชาคมการเมือง และความมั่นคงอาเซียน ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และประชาคมสังคม และวัฒนธรรม ซึ่งมีการเปิดเสรีทางการค้า เกิดการขยายตัวทางสังคม และเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง มีการเคลื่อนย้ายการทำงานในอาชีพต่าง ๆ ทำให้เกิดการแข่งขันทั้งภายในและภายนอกประเทศ มีความเจริญทางการสื่อสาร ในสังคมยุคดิจิทัล เป็นสังคมแห่งความรู้ที่ต้องแข่งขันกันด้วยความรู้ความสามารถที่หลากหลายให้เท่าทันพัฒนาการทางสังคม ประเทศสมาชิกประชาคมอาเซียน ประกอบด้วย ประเทศไทย ลาว กัมพูชา พม่า เวียดนาม สิงคโปร์ มาเลเซีย อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ และบรูไน ล้วนเป็นแหล่งศูนย์รวมแห่งอารยธรรม และวัฒนธรรมที่เก่าแก่ ซึ่งในแต่ละประเทศมีภาษา ศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี ความเชื่อ ประวัติศาสตร์ และวิถีชีวิตที่แตกต่างกัน

ในความเป็นอาเซียนมุ่งเน้นให้รักษาเอกลักษณ์ของตนท่ามกลางความแตกต่างหลากหลาย และร่วมมือสร้างสรรค์พัฒนาด้วยใจอันเป็นหนึ่งเดียว ดังนั้นการรู้จักประเทศเพื่อนบ้านในกลุ่มสมาชิกประชาคมอาเซียนจึงเป็นสิ่งสำคัญในการเรียนรู้เพื่อจะก้าวไปในสังคมโลกด้วยกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเยาวชนที่จะเติบโตขึ้นมาอย่างมีพื้นฐาน มีความพร้อมที่จะเดินเคียงคู่ไปกับเพื่อนร่วมประชาคมอย่างเท่าเทียม แต่ความร่วมมือของประชาคมอาเซียนยังคงไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร และมีสิ่งท้าทายอยู่หลายเรื่อง กล่าวคือการสื่อสารความเข้าใจในความแตกต่างหลากหลายทางการเมือง เศรษฐกิจ วัฒนธรรม ศาสนาและเชื้อชาติของประเทศสมาชิก (กรมส่งเสริมวัฒนธรรม, 2559) ดังนั้น เมื่อประเทศไทยได้ก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 มาแล้ว สังคมการศึกษาไทยโดยเฉพาะการพัฒนาหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนจึงควรพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับอาเซียนในด้านต่าง ๆ ส่งเสริมให้เกิดการตระหนักรู้เกี่ยวกับอาเซียนผ่านการเรียนรู้ประวัติศาสตร์และความรู้พื้นเมือง โดยเฉพาะความรู้ในเอกลักษณ์วัฒนธรรมของแต่ละประเทศสมาชิกรวมไปถึงการพัฒนาคนให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายของการจัดการศึกษา และการพัฒนาที่ยั่งยืนเป็นสำคัญ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560) อันนำไปสู่การพัฒนาบุคลากรในอนาคตของภาคธุรกิจการออกแบบให้เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน สามารถบูรณาการศาสตร์การออกแบบให้เข้ากับวัฒนธรรมที่หลากหลายของชาติในประชาคมอาเซียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

หลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาออกแบบกราฟิกและอินโฟร์ (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560) มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยามีการปรับปรุงรายวิชาและเนื้อหาของรายวิชาเพื่อให้เป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 และมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาศิลปกรรมศาสตร์ พ.ศ. 2558 ให้มีความทันสมัยสอดคล้องกับพันธกิจของมหาวิทยาลัยที่มุ่งผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพที่เปี่ยมด้วยคุณธรรม

มีสุขภาพอนามัยดี มีทักษะวิชาการ มีทักษะทางภาษาและเทคโนโลยี มีทักษะการทำงาน มีความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสภาพงาน สังคมที่เปลี่ยนแปลง พร้อมเป็นสมาชิกประชาคมอาเซียนประกอบกับ แผนนโยบายแห่งรัฐที่กำลังขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศด้วยแนวคิด ไทยแลนด์ 4.0 โดยการสร้างคนให้มีทักษะในศตวรรษที่ 21 มุ่งเน้นทักษะ ในการคิดวิเคราะห์เป็นหลัก การจัดการเรียนการสอนเน้นให้นักศึกษา สามารถนำองค์ความรู้ที่มีอยู่มาบูรณาการเชิงสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาสร้างนวัตกรรมต่าง ๆ มาตอบสนองความต้องการของสังคมได้ ในหลักสูตรการเรียนการสอน ควรเปิดโอกาสให้นักศึกษาลำคิदनอกกรอบหรือต่อยอดจากตำรา เพื่อสร้างนักรออกแบบหรือนักพัฒนา

การเรียนการสอนด้านการออกแบบ เป็นวิชาชีพที่รองรับการเจริญเติบโต และการพัฒนาประเทศให้สามารถเข้าสู่อาชีพ เพื่อการออกแบบสื่อสาร กับผู้คนจำนวนมากในระบบธุรกิจตามสภาพสังคมและเทคโนโลยี ในภาวะตลาดแรงงานที่มีการแข่งขันกันสูงจากเหตุผลดังกล่าวในการปรับปรุงหลักสูตร จึงมีการพัฒนารายวิชาวัฒนธรรมอาเซียนกับการออกแบบขึ้นใหม่ ในหมวดวิชาเฉพาะ เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะบัณฑิตสาขาวิชา การออกแบบกราฟิกและอินโฟร์ ให้เกิดการเรียนรู้วัฒนธรรมของประเทศ สมาชิกอาเซียน มีทักษะร่วมสมัยและเป็นผู้มีความสามารถคิดสร้างสรรค์ งานด้านการออกแบบที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน ตามแนวทางการประกอบธุรกิจในกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน และสามารถ บูรณาการศาสตร์การออกแบบสื่อสารระบบใหม่ ๆ ที่ได้พัฒนาขึ้นให้เข้ากับ วัฒนธรรมอาเซียนที่มีความแตกต่างหลากหลาย ผู้วิจัยจึงเห็นว่ามีความจำเป็น ที่จะต้องมีการศึกษาและพัฒนารายวิชาวัฒนธรรมอาเซียนกับการออกแบบ โดยรวบรวมความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญทางด้านวัฒนธรรมอาเซียน และด้านการออกแบบ เพื่อหาข้อสรุปในการจัดการเรียนการสอนของรายวิชา วัฒนธรรมอาเซียนกับการออกแบบ สำหรับหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต

สาขาวิชาออกแบบกราฟิกและอินโฟร์ ซึ่งผลที่ได้จะเป็นข้อมูลเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาและการวางแผนจัดการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพ และมีความทันสมัย สอดคล้องกับบริบทของสังคมมากที่สุด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารายวิชาวัฒนธรรมอาเซียนกับการออกแบบ สำหรับหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาออกแบบกราฟิกและอินโฟร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาการพัฒนารายวิชาวัฒนธรรมอาเซียนกับการออกแบบใน 4 ประเด็น ประกอบด้วย 1) จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ 2) การพัฒนาผลการเรียนรู้ของนักศึกษา 3) แผนการสอนและการประเมินผล และ 4) ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งตามรายละเอียดของรายวิชา (มคอ.3) ด้วยเทคนิคการวิจัยอนาคตแบบ EDFR (Ethnographic Delphi Futures Research) โดยศึกษาจากความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ มีการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ศึกษาและสรุปกรอบแนวคิดจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือการวิจัยตามกระบวนการเทคนิค EDFR สำหรับการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในรอบที่ 1

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านวัฒนธรรมอาเซียนและกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบ จำนวน 13 คน คัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) โดยมีคุณสมบัติคือเป็นผู้มีคุณวุฒิการศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาโทขึ้นไป เป็นผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้านวัฒนธรรมอาเซียนและด้านการออกแบบ ซึ่งเป็นผู้มีประสบการณ์การทำงานทางวิชาการ การสอนระดับอุดมศึกษาในสายงานด้านที่เกี่ยวข้อง

ไม่น้อยกว่า 5 ปี มีผลงานเป็นที่ประจักษ์และเป็นที่ยอมรับ และยินดีให้ความร่วมมือในการวิจัยโดยตลอดโครงการ ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการขอรับการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์จากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ซึ่งผ่านการรับรองแล้วตามเอกสารรับรองโครงการวิจัยเลขที่ BSRU-REC 6111001 จากนั้นจึงดำเนินการติดต่อขอความร่วมมือในการวิจัยจากผู้เชี่ยวชาญและดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญตามกระบวนการวิจัย

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามเทคนิคการวิจัยอนาคตแบบ EDFR สำหรับใช้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 3 รอบ โดยผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ทั้ง 2 กลุ่มด้วยแบบสัมภาษณ์ปลายเปิด หรือ EDFR รอบที่ 1 ในประเด็นความคิดเห็นเกี่ยวกับ 1) แนวทางการจัดการเรียนการสอน ความสัมพันธ์ระหว่างประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ตลาดแรงงานและการออกแบบ และ 2) การพัฒนารายวิชาที่ครอบคลุมตามรายละเอียดของรายวิชา มคอ. 3 ใน 4 ประเด็นตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย และนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์ในรอบที่ 1 มาวิเคราะห์และสังเคราะห์คำตอบเพื่อสร้างเป็นแบบสอบถามปลายปิดสำหรับการวิจัย หรือ EDFR รอบที่ 2 ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ทำให้ได้ข้อสรุปความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลหาค่ามัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ เพื่อการจำแนกข้อมูลหาฉันทามติ (Consensus) และนำผลสรุปที่ได้ไปแสดงแจกแจงไว้ในแบบสอบถามสำหรับการวิจัย หรือ EDFR รอบที่ 3 (รอบสุดท้าย) โดยใช้ข้อความเดียวกันกับแบบสอบถามรอบที่ 2 ทุกประการ พร้อมทั้งแสดงตำแหน่งค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ จากความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด และตำแหน่งคำตอบเดิมของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคน เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาและยืนยันคำตอบอีกครั้ง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพื้นฐานจากการหาค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range : IQR) ของกลุ่ม โดยนำผลการตอบแบบสอบถามของผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์ผลตามเกณฑ์ในการแปลผลคะแนนที่มีค่ามัธยฐาน 3.50 ขึ้นไป ($Md. \geq 3.50$) คือ ข้อความที่ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยและมีแนวโน้มความเป็นไปได้ค่อนข้างสูง และมีความสอดคล้องกันของคำตอบโดยพิจารณาจากค่าความต่างควอไทล์ที่ 3 (Q3) กับควอไทล์ที่ 1 (Q1) หรือ $Q3 - Q1$ มีค่าต่ำกว่า 1.50 ($IQR \leq 1.50$) เพื่อนำมาสรุปความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเพื่อใช้เป็นแนวทางการพัฒนารายวิชาวัฒนธรรมอาเซียนกับการออกแบบตามรายละเอียดของรายวิชา มคอ. 3 สำหรับจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมต่อไป

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัย โดยจัดเก็บข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญด้านวัฒนธรรมอาเซียนและด้านการออกแบบ จำนวน 3 รอบ ตามขั้นตอนของการวิจัยด้วยเทคนิค EDFR ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

1. **แนวทางการจัดการเรียนการสอนและความสัมพันธ์ของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ตลาดแรงงานและการออกแบบ** พบว่ากลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นด้วยที่สอดคล้องกัน คือ วัฒนธรรมอาเซียนกับการออกแบบมีความสัมพันธ์กันในแง่มุมที่หลากหลายและนำศึกษาเรียนรู้เพื่อให้รู้เขาและรู้เรา มีความสำคัญต่อการพัฒนาหลักสูตรการพัฒนารายวิชาวัฒนธรรมอาเซียนกับการออกแบบ มีความจำเป็นต่อนักออกแบบและองค์กรทางสังคม เพื่อการปรับตัวให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงของกระแสโลก ความรู้พื้นฐานที่นักศึกษา/นักออกแบบควรมีการเตรียมความพร้อมและเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในอาชีพ เพื่อการรองรับการเข้าสู่ตลาดแรงงานในประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน คือ มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่

การทำงานของตนเองและสังคมส่วนรวม มีความรู้และทักษะด้านการออกแบบคอมพิวเตอร์กราฟิก และการเข้าถึงเครือข่ายข้อมูลออนไลน์ที่เกี่ยวข้องได้

2. แนวทางการพัฒนารายวิชาวัฒนธรรมอาเซียนที่ครอบคลุมรายละเอียดของรายวิชา มคอ.3 ใน 4 ประเด็นตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย ประกอบด้วย 1) จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ 2) การพัฒนาผลการเรียนรู้ของนักศึกษา 3) แผนการสอนและการประเมินผล และ 4) ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

2.1 จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นด้วยโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($Md. \geq 3.50$) และมีความสอดคล้องกันของคำตอบไปในทิศทางเดียวกัน ($IQR \leq 1.50$) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงผลการวิเคราะห์การกำหนดจุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ การกำหนดจุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

การกำหนดจุดมุ่งหมาย และวัตถุประสงค์ ในการพัฒนา/ปรับปรุงรายวิชา	มัธยฐาน ($Md. \geq 3.50$)	ระดับ ความคิด เห็น	พิสัย ระหว่าง ควอไทล์ ($IQR \leq 1.50$)	ความ สอดคล้อง
1) ผู้เรียนสามารถบูรณาการ ความรู้ ความเข้าใจ ด้านการออกแบบกราฟิก ที่มีความสัมพันธ์กับอัตลักษณ์ วัฒนธรรมอาเซียน เพื่อการสร้างสรรค ผลงาน ออกแบบได้	4.92	มากที่สุด	0	สอดคล้อง

ตารางที่ 1 แสดงผลการวิเคราะห์การกำหนดจุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์
การกำหนดจุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ (ต่อ)

การกำหนดจุดมุ่งหมาย และวัตถุประสงค์ ในการพัฒนา/ปรับปรุงรายวิชา	มัธยฐาน (Md.≥3.50)	ระดับ ความคิด เห็น	พิสัย ระหว่าง ควอไทล์ (IQR ≤ 1.50)	ความ สอดคล้อง
2) ผู้เรียนมีความรู้ และมีความเข้าใจเกี่ยวกับ วัฒนธรรมอาเซียน อันมีลักษณะร่วมและต่างกัน ของกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน	4.84	มาก ที่สุด	0	สอดคล้อง
3) ผู้เรียนมีทักษะสามารถ สร้างสรรค์การออกแบบ ที่สะท้อนอัตลักษณ์วัฒนธรรม ในแต่ละประเทศเทศได้	4.76	มาก ที่สุด	0	สอดคล้อง
4) ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์ถึงรูปแบบ (Style) อัตลักษณ์วัฒนธรรมอาเซียน อัตลักษณ์ในงานออกแบบ ของกลุ่มประเทศสมาชิก อาเซียนได้	4.69	มาก ที่สุด	1	สอดคล้อง
5) ผู้เรียนพัฒนาความรู้ ความสามารถ และทักษะ การทำงานของตนให้ก้าวทัน ต่อวิทยาการใหม่ และประเมิน แนวทางการประกอบธุรกิจ การออกแบบของกลุ่มประเทศ สมาชิกอาเซียนในอนาคตได้	4.69	มาก ที่สุด	1	สอดคล้อง

ที่มา: พชรมน เกิดสุวรรณ (2563)

จากตารางที่ 1 แสดงผลการวิเคราะห์การกำหนด จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ในการพัฒนา/ปรับปรุงรายวิชาตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความสอดคล้องกัน ดังนี้ 1) เพื่อให้ผู้เรียนสามารถบูรณาการความรู้ ความเข้าใจด้านการออกแบบกราฟิกที่มีความสัมพันธ์กับอัตลักษณ์วัฒนธรรมอาเซียน เพื่อการสร้างสรรค์ผลงานออกแบบได้ (Md. = 4.92) 2) เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ และมีความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมอาเซียนอันมีลักษณะร่วมและต่างกันของกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน (Md. = 4.84) 3) เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะสามารถสร้างสรรค์การออกแบบที่สะท้อนอัตลักษณ์วัฒนธรรมในแต่ละประเทศได้ (Md. = 4.76) 4) เพื่อให้ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์สังเคราะห์ถึงรูปแบบ (Style) อัตลักษณ์วัฒนธรรมอาเซียน สำหรับการออกแบบของกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนได้ (Md. = 4.69) และ 5) เพื่อให้ผู้เรียนมีความตระหนักถึงความสำคัญของวัฒนธรรมร่วมและวัฒนธรรมที่แตกต่างของกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน เพื่อการสร้างสรรค์งานออกแบบได้อย่างเหมาะสม (Md. = 4.69)

2.2 การพัฒนาผลการเรียนรู้ของนักศึกษา สำหรับรายวิชา วัฒนธรรมอาเซียนกับการออกแบบ หลักสูตรได้กำหนดมาตรฐาน ผลการเรียนรู้ไว้ทั้งหมด 6 ด้าน กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นด้วยอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด (Md. \geq 3.50) และมีความสอดคล้องกันของคำตอบไปในทิศทางเดียวกัน (IQR \leq 1.50) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์การพัฒนาผลการเรียนรู้ของนักศึกษา
ทั้ง 6 ด้าน

การพัฒนาผลการเรียนรู้ ของนักศึกษา	มัธยฐาน (Md.≥3.50)	ระดับ ความคิด เห็น	พิสัย ระหว่าง ควอไทล์ (IQR ≤ 1.50)	ความ สอดคล้อง
2.2.1 ด้านคุณธรรม จริยธรรมที่รายวิชาต้องพัฒนา				
1) มีทัศนคติที่ดี และ เคารพในความแตกต่าง ทางวัฒนธรรม	4.92	มากที่สุด	0	สอดคล้อง
2) ตระหนักในคุณค่า จารีตประเพณี มรดก ทางวัฒนธรรม	4.84	มากที่สุด	0	สอดคล้อง
3) มีความซื่อสัตย์สุจริต มีวินัยและมีความรับผิดชอบ ต่อหน้าที่	4.69	มากที่สุด	1	สอดคล้อง
2.2.2 ด้านความรู้ที่จะได้รับ				
1) ความรู้เกี่ยวกับ วัฒนธรรมอาเซียน	4.92	มากที่สุด	0	สอดคล้อง
2) ความรู้เกี่ยวกับอัตลักษณ์ ในงานออกแบบ แนวร่วม สำคัญของงานออกแบบ ร่วมสมัยในประเทศ สมาชิกอาเซียน	4.75	มากที่สุด	0.25	สอดคล้อง

ตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์การพัฒนาผลการเรียนรู้ของนักศึกษา
ทั้ง 6 ด้าน (ต่อ)

การพัฒนาผลการเรียนรู้ ของนักศึกษา	มัธยฐาน (Md.≥3.50)	ระดับ ความคิด เห็น	พิสัย ระหว่าง ควอไทล์ (IQR ≤ 1.50)	ความ สอดคล้อง
2.2.2 ด้านความรู้ที่จะได้รับ (ต่อ)				
3) ความรู้เกี่ยวกับ แนวทางการประกอบ ธุรกิจด้านการออกแบบ ในประเทศสมาชิก อาเซียน	4.46	มาก	1	สอดคล้อง
2.2.3 ด้านทักษะทางปัญญาที่รายวิชาต้องพัฒนา				
1) การฝึกให้ผู้เรียน ได้สรุปข้อมูลและนำเสนอ เป็นแบบอินโฟกราฟิก	4.92	มากที่สุด	0	สอดคล้อง
2) การฝึกให้ผู้เรียน ได้สืบค้น รวบรวมและ ประเมินข้อมูล เพื่อการออกแบบผลงาน และการนำเสนอได้ อย่างมีวิจารณญาณ	4.69	มากที่สุด	1	สอดคล้อง

ตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์การพัฒนาผลการเรียนรู้ของนักศึกษา
ทั้ง 6 ด้าน (ต่อ)

การพัฒนาผลการเรียนรู้ ของนักศึกษา	มัธยฐาน (Md.≥3.50)	ระดับ ความ คิดเห็น	พิสัย ระหว่าง ควอไทล์ (IQR ≤ 1.50)	ความ สอดคล้อง
2.2.3 ด้านทักษะทางปัญญาที่รายวิชาต้องพัฒนา (ต่อ)				
3) การฝึกให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลมาใช้เป็นแนวทางในการออกแบบผลงาน และเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาได้	4.61	มากที่สุด	1	สอดคล้อง
2.2.4 ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบที่รายวิชาต้องพัฒนา				
1) การมีความรับผิดชอบในการทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย	5.00	มากที่สุด	0	สอดคล้อง
2) การปรับตัว สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้	5.00	มากที่สุด	0	สอดคล้อง
3) การกล้าแสดงออกที่จะแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล และเคารพในความแตกต่างทางวัฒนธรรมชาติ	5.00	มากที่สุด	0	สอดคล้อง

ตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์การพัฒนาผลการเรียนรู้ของนักศึกษา
ทั้ง 6 ด้าน (ต่อ)

การพัฒนาผลการเรียนรู้ ของนักศึกษา	มัธยฐาน (Md.≥3.50)	ระดับ ความ คิดเห็น	พิสัย ระหว่าง ควอไทล์ (IQR ≤ 1.50)	ความ สอดคล้อง
2.2.5 ด้านทักษะในการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่รายวิชาต้องพัฒนา				
1) มีความสามารถ เข้าถึงแหล่งข้อมูลเพื่อ ประกอบแนวคิดการ สร้างสรรค์ผลงานและ การนำเสนอได้อย่างมี ประสิทธิภาพ	4.84	มากที่สุด	0	สอดคล้อง
2) การสืบค้น รวบรวม และประเมินข้อมูล จากแหล่งอ้างอิงเพื่อ นำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์และสรุปข้อมูล ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.76	มากที่สุด	0	สอดคล้อง
3) การใช้ภาษาไทย และภาษาอังกฤษ ในการอธิบายแนวความคิด เรียบเรียง และสรุปข้อมูล เพื่อการนำเสนอ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.61	มากที่สุด	0	สอดคล้อง

ตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์การพัฒนาผลการเรียนรู้ของนักศึกษา
ทั้ง 6 ด้าน (ต่อ)

การพัฒนาผลการเรียนรู้ ของนักศึกษา	มัธยฐาน (Md.≥3.50)	ระดับ ความ คิดเห็น	พิสัย ระหว่าง ควอไทล์ (IQR ≤ 1.50)	ความ สอดคล้อง
2.2.6 ด้านทักษะพิสัยที่รายวิชาต้องพัฒนา				
1) การสร้าง ประสบการณ์ โดยใฝ่ ศึกษด้วยตนเอง นอกชั้นเรียน	4.75	มากที่สุด	0.25	สอดคล้อง
2) ทักษะการปฏิบัติการ ออกแบบสร้างสรรค์ ผลงานและการนำเสนอ ผลงานได้อย่าง มีประสิทธิภาพ	4.66	มากที่สุด	1	สอดคล้อง
3) ทักษะทางเทคโนโลยี คอมพิวเตอร์ผสมผสาน เทคนิคตามความถนัด ของผู้เรียน	4.61	มากที่สุด	1	สอดคล้อง

ที่มา: พชรมน เกิดสุวรรณ (2563)

จากตารางที่ 2 แสดงผลการวิเคราะห์การพัฒนาผลการเรียนรู้ของนักศึกษาตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความสอดคล้องกัน ดังนี้

2.2.1 ด้านคุณธรรม จริยธรรมที่รายวิชาต้องพัฒนา คือ

- 1) มีทัศนคติที่ดี และเคารพในความแตกต่างทางวัฒนธรรม (Md. = 4.92)
- 2) ตระหนักในคุณค่า จารีตประเพณี มรดกทางวัฒนธรรม (Md. = 4.84)
- และ 3) มีความซื่อสัตย์สุจริต มีวินัย และมีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ (Md. = 4.69)

2.2.2 ด้านความรู้ที่จะได้รับ คือ 1) ความรู้เกี่ยวกับ

- วัฒนธรรมอาเซียน (Md. = 4.92) 2) ความรู้เกี่ยวกับอัตลักษณ์ในงานออกแบบแนวร่วมสำคัญของงานออกแบบร่วมสมัยในประเทศสมาชิกอาเซียน (Md. = 4.75) และ 3) แนวทางการประกอบธุรกิจด้านการออกแบบในประเทศสมาชิกอาเซียน (Md. = 4.46)

2.2.3 ด้านทักษะทางปัญญาที่รายวิชาต้องพัฒนา

- คือ 1) การฝึกให้ผู้เรียนได้สรุปข้อมูลและนำเสนอเป็นแบบอินโฟกราฟิก (Md. = 4.92) 2) การฝึกให้ผู้เรียนได้สืบค้น รวบรวมและประเมินข้อมูลเพื่อการออกแบบผลงานและการนำเสนอได้อย่างมีวิจารณ์ญาณ (Md. = 4.69) และ 3) การฝึกให้ผู้เรียนได้คิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลมาใช้เป็นแนวทางในการออกแบบผลงาน และเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาได้ (Md. = 4.61)

2.2.4 ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและ

- ความรับผิดชอบที่รายวิชาต้องพัฒนา คือ 1) การมีความรับผิดชอบในการทำงานตามที่ได้รับมอบหมาย (Md. = 5.00) 2) การปรับตัวสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ (Md. = 5.00) และ 3) การกล้าแสดงออกที่จะแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล และเคารพในความแตกต่างทางวัฒนธรรมชาติ (Md. = 5.00)

2.2.5 ด้านทักษะในการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่รายวิชาต้องพัฒนา คือ 1) มีความสามารถ การเข้าถึงแหล่งข้อมูลเพื่อประกอบแนวความคิดการสร้างสรรค์ผลงาน และการนำเสนอได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Md. = 4.84) 2) การสืบค้น รวบรวม และประเมินข้อมูลจากแหล่งอ้างอิงเพื่อนำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Md. = 4.76) 3) การใช้ภาษาไทย และภาษาอังกฤษในการอธิบายแนวความคิด เรียบเรียง และสรุปข้อมูล เพื่อการนำเสนอได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Md. = 4.61)

2.2.6 ด้านทักษะพิสัยที่รายวิชาต้องพัฒนา คือ 1) การสร้างประสบการณ์โดยฝึกศึกษาด้วยตนเองนอกชั้นเรียน (Md. = 4.75) 2) ทักษะการปฏิบัติการออกแบบ และการนำเสนอผลงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Md. = 4.66) และ 3) ทักษะทางเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ผสมผสานเทคนิค ตามความถนัดของผู้เรียน (Md. = 4.61)

การพัฒนาผลการเรียนรู้ของผู้เรียนทั้ง 6 ด้าน กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ มีความคิดเห็นสอดคล้องกันโดยใช้วิธีการสอนและการประเมินผลที่หลากหลาย เพื่อการพัฒนาทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ การมอบหมายงาน ให้ลงมือฝึกปฏิบัติ (Practice) การทำงานกลุ่มรับผิดชอบร่วมกัน (Co-operative Learning) การอภิปรายกลุ่มย่อย (Small Group Discussion) การจัดสัมมนา (Seminar) การไปทัศนศึกษา (Field Trip) การสอนแบบอุปนัย (Induction) และการสอนโดยการใช้สื่อ (Media) เป็นต้น และใช้วิธีการประเมินผล ได้แก่ ประเมินผลจากการสังเกตพฤติกรรม การมีปฏิสัมพันธ์ และการมีส่วนร่วม ในงานกลุ่มหรือกิจกรรมในชั้นเรียน ประเมินผลจิตพิสัยจากการตรงต่อ เวลาในการเข้าชั้นเรียน และการส่งงานตามที่ได้รับมอบหมาย ประเมินผล จากงานออกแบบรายบุคคลและรายงานกลุ่ม ประเมินผลจากการ ทดสอบ Pre-test และ Post-test และประเมินจากทักษะการใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศและทักษะการใช้ภาษาพูด และเขียนเพื่อการนำเสนอ ทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน

2.3 แผนการสอนและการประเมินผล สำหรับรายวิชา วัฒนธรรมอาเซียนกับการออกแบบกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นด้วยโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (Md. \geq 3.50) และมีความสอดคล้องกันของคำตอบไปในทิศทางเดียวกัน (IQR \leq 1.50) ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงผลการวิเคราะห์แผนการสอนและการประเมินผล

การพัฒนาผลการเรียนรู้ ของนักศึกษา	มัธยฐาน (Md. \geq 3.50)	ระดับ ความ คิดเห็น	พิสัย ระหว่าง ควอไทล์ (IQR \leq 1.50)	ความ สอดคล้อง
เนื้อหาสาระในชั่วโมงทฤษฎีที่ควรจัดให้ผู้เรียน				
1) การวิเคราะห์อัตลักษณ์ การออกแบบ เชิงวัฒนธรรม	4.92	มากที่สุด	0	สอดคล้อง
2) อัตลักษณ์วัฒนธรรม อาเซียน: จุดร่วมและ จุดต่างทางวัฒนธรรม	4.84	มากที่สุด	0	สอดคล้อง
3) วัฒนธรรมอาเซียน กับงานศิลปกรรม เชิงประวัติศาสตร์	4.84	มากที่สุด	0	สอดคล้อง
4) วัฒนธรรมอาเซียน กับการออกแบบ 2 มิติ	4.84	มากที่สุด	0	สอดคล้อง
5) ทฤษฎีศิลปะและ การออกแบบในงาน วัฒนธรรมอาเซียน	4.83	มากที่สุด	0	สอดคล้อง

ตารางที่ 3 แสดงผลการวิเคราะห์แผนการสอนและการประเมินผล (ต่อ)

การพัฒนาผลการเรียนรู้ ของนักศึกษา	มัธยฐาน (Md.≥3.50)	ระดับ ความ คิดเห็น	พิสัย ระหว่าง ควอไทล์ (IQR ≤ 1.50)	ความ สอดคล้อง
เนื้อหาสาระในชั่วโมงปฏิบัติที่ควรจัดให้ผู้เรียน				
1) การฝึกทักษะปฏิบัติ การออกแบบกราฟิก	4.76	มากที่สุด	1	สอดคล้อง
2) การเขียน Design Brief เพื่อการนำเสนอ ผลงานออกแบบ	4.69	มากที่สุด	1	สอดคล้อง
3) เทคนิค การนำเสนอผลงาน	4.69	มากที่สุด	1	สอดคล้อง
4) การสืบค้นข้อมูล ทางอินเทอร์เน็ต และ แหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง	4.61	มากที่สุด	1	สอดคล้อง
5) มอบหมายโจทย์ ให้สืบค้นข้อมูล ประเมิน และจัดการข้อมูล พร้อมการนำเสนอ ในรูปแบบรายงาน และผลงานออกแบบ ลักษณะต่าง ๆ	4.61	มากที่สุด	1	สอดคล้อง

ตารางที่ 3 แสดงผลการวิเคราะห์แผนการสอนและการประเมินผล (ต่อ)

การพัฒนาผลการเรียนรู้ ของนักศึกษา	มัธยฐาน (Md.≥3.50)	ระดับ ความ คิดเห็น	พิสัย ระหว่าง ควอไทล์ (IQR ≤ 1.50)	ความ สอดคล้อง
เนื้อหาหรือกิจกรรม และประสบการณ์ที่ควรจัดให้ผู้เรียน				
1) การจัดนิทรรศการนำ เสนอผลงานออกแบบ	4.69	มากที่สุด	1	สอดคล้อง
2) การจัดทัศนศึกษาดู งานนอกสถานที่ภายใน ประเทศ	4.69	มากที่สุด	1	สอดคล้อง
3) การจัดฝึก ประสบการณ์วิชาชีพ ในสถานประกอบการ ที่เกี่ยวข้องกับการ ออกแบบเชิงวัฒนธรรม และเชิงวัฒนธรรม อาเซียน	4.69	มากที่สุด	1	สอดคล้อง

ที่มา: พชรมน เกิดสุวรรณ (2563)

จากตารางที่ 3 แสดงผลการวิเคราะห์แผนการสอนและการประเมินผลตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญมีความสอดคล้องกัน ดังนี้

- 2.3.1 เนื้อหาสาระในชั่วโมงทฤษฎีที่ควรจัดให้ผู้เรียน
มีความรู้ คือ 1) การวิเคราะห์อัตลักษณ์การออกแบบเชิงวัฒนธรรม (Md. = 4.92)
2) อัตลักษณ์วัฒนธรรมอาเซียน: จุดร่วมและจุดต่างทางวัฒนธรรม (Md. = 4.84)

- 3) วัฒนธรรมอาเซียนกับงานศิลปกรรมเชิงประวัติศาสตร์ (Md. = 4.84)
- 4) วัฒนธรรมอาเซียนกับการออกแบบ 2 มิติ (Md. = 4.84) และ
- 5) ทฤษฎีศิลปะและการออกแบบในงานวัฒนธรรมอาเซียน (Md. = 4.83)

2.3.2 เนื้อหาสาระในชั่วโมงปฏิบัติที่ควรจัดให้ผู้เรียน

- คือ 1) การฝึกทักษะปฏิบัติการออกแบบกราฟิก (Md. = 4.76)
- 2) การเขียน Design Brief เพื่อการนำเสนอผลงานออกแบบ (Md. = 4.69)
- 3) เทคนิคการนำเสนอผลงาน (Md. = 4.69) 4) การสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตและแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง (Md. = 4.61) และ
- 5) มอบหมายโจทย์ให้สืบค้นข้อมูล ประเมินและจัดการข้อมูล พร้อมการนำเสนอในรูปแบบรายงานและผลงานออกแบบลักษณะต่างๆ (Md. = 4.61)

2.3.3 เนื้อหาหรือกิจกรรม และประสบการณ์การเรียนรู้

- ที่ควรจัดให้ผู้เรียน คือ 1) การจัดนิทรรศการนำเสนอผลงานออกแบบ (Md. = 4.69)
- 2) การจัดทัศนศึกษาดูงานนอกสถานที่ภายในประเทศ (Md. = 4.69)
 - และ 3) การจัดฝึกประสบการณ์วิชาชีพในสถานประกอบการที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบเชิงวัฒนธรรมและเชิงวัฒนธรรมอาเซียน (Md. = 4.69)

2.4 ทฤษฎีการประกอบการเรียนการสอนที่ควรจัดสิ่งสนับสนุน

การเรียนรู้ให้กับผู้เรียน กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นด้วยที่สอดคล้องกัน คือ การจัดห้องเรียนแบบนั่งเป็นกลุ่ม มีคอมพิวเตอร์เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตเพื่อการสืบค้น และมีตัวอย่างผลงาน หนังสือ รวมถึงจัดแหล่งความรู้ที่เกี่ยวข้อง

อภิปรายผลการวิจัย

1. แนวทางการจัดการเรียนการสอนและความสัมพันธ์ของประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ตลาดแรงงานและการออกแบบ จากการศึกษาความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีประเด็นในการอภิปรายผล ดังนี้ กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยว่า วัฒนธรรมอาเซียนมีความสัมพันธ์กับการออกแบบในแง่มุมที่หลากหลาย

และนำศึกษาเรียนรู้ เพื่อให้รู้เขาและรู้เรา วัฒนธรรมอาเซียนมีความแตกต่างหลากหลายจากการปรับใช้วัฒนธรรมดั้งเดิมและรับวัฒนธรรมต่างถิ่นเข้าไว้ด้วยกัน การเรียนรู้ เข้าใจ และยอมรับวัฒนธรรมในภูมิภาคนี้ จะยิ่งช่วยส่งเสริมความเข้าใจอันดีต่อกันระหว่างประเทศในประชาคมอาเซียน (สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว กรุงเทพมหานคร, 2557) จึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาหลักสูตรที่รองรับต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคม เศรษฐกิจโลก หากนักออกแบบมีความรู้และสามารถออกแบบสื่อสารให้มีความเชื่อมโยงเข้ากับวัฒนธรรมอาเซียนได้ย่อมส่งผลดีต่อภาพลักษณ์ประเทศนั้น ๆ ให้โดดเด่น สอดคล้องกับ กุลธิดา สิงห์สี (2557, น.13) ได้กล่าวถึง การเปิดประชาคมอาเซียนย่อมส่งผลกระทบต่อและเกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และการศึกษาก็เป็นส่วนหนึ่งที่มีความสำคัญ จึงควรมีการเตรียมความพร้อมในด้านการปรับปรุงหลักสูตรการเรียนการสอนเพื่อรองรับกับการเปิดเสรีด้านการศึกษาและการเคลื่อนย้ายอาชีพในอนาคต ซึ่งผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยเป็นอย่างมาก ว่าควรมีการปรับทัศนคติของผู้เรียนให้รู้จักวิธีพัฒนาตนเอง โดยต้องยอมรับในความแตกต่างทางวัฒนธรรมของชาติอื่นเป็นสำคัญ นักศึกษา/นักออกแบบควรมีความรับผิดชอบ ต่อหน้าที่การงานของตนเองและสังคม โดยความรู้พื้นฐานที่ควรมี ได้แก่ ทฤษฎีศิลปะและการออกแบบ ทักษะด้านคอมพิวเตอร์กราฟิก การเข้าถึงเครือข่ายข้อมูลออนไลน์ที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ อาเซียนได้กำหนดให้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาในการทำงาน (“The working language of ASEAN shall be English”) ซึ่งถือเป็นเรื่องจำเป็นต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (วัชรภรณ์ ทวีกุล, สัญญา เคนาภูมิ และยุภาพร ยุภาศ, 2558, น.117)

2. แนวทางการพัฒนารายวิชาวัฒนธรรมอาเซียนกับการออกแบบที่ครอบคลุมรายละเอียดของรายวิชา (มคอ.3) ใน 4 ประเด็นตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย จากการศึกษาความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ มีประเด็นในการอภิปรายผล ดังนี้

2.1 จุดประสงค์การเรียนรู้การสอนสำหรับรายวิชาวัฒนธรรมอาเซียนกับการออกแบบได้กำหนดขอบเขตของจุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ในการพัฒนา/ปรับปรุงของรายวิชาให้ครอบคลุมด้านความรู้ ความคิด ทักษะ ความชำนาญ และคุณธรรมจริยธรรมต่างๆ โดยมุ่งให้มีการพัฒนาครอบคลุมลักษณะสำคัญของพฤติกรรมทั้ง 3 ด้าน (อาภรณ์ ใจเที่ยง, 2553) ได้แก่ ด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) ด้านทักษะพิสัย (Psychomotor Domain) และด้านจิตพิสัย (Affective Domain) และมีการเน้นในแต่ละด้านแตกต่างกันไป โดยให้ความสำคัญสอดคล้องและสนองต่อความต้องการของผู้เรียนและบริบทของสังคม เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาความรู้ ความสามารถ และทักษะการทำงานด้านการออกแบบให้ก้าวทันต่อวิทยาการใหม่ มีความตระหนักถึงความสำคัญของวัฒนธรรมร่วมและวัฒนธรรมที่แตกต่าง และสามารถประเมินแนวทางการประกอบธุรกิจการออกแบบของกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียนในอนาคตได้

2.2 การพัฒนาผลการเรียนรู้ของนักศึกษาสำหรับรายวิชาวัฒนธรรมอาเซียนกับการออกแบบให้เป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 และมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาศิลปกรรมศาสตร์ พ.ศ. 2558 (มคอ.1) ของหลักสูตร ซึ่งได้กำหนดมาตรฐานผลการเรียนรู้ไว้ทั้งหมด 6 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ ด้านทักษะในการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และด้านทักษะพิสัย โดยรายวิชาจะต้องพัฒนาให้ผู้เรียนมีผลการเรียนรู้ที่มีความสอดคล้องกับการพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของนักศึกษาที่พึงประสงค์ของหลักสูตร ทั้งนี้ ผู้เชี่ยวชาญได้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมว่า ควรปรับเปลี่ยนมุมมองหรือทัศนคติใหม่ของเยาวชนไทย โดยให้มองพี่น้องอาเซียนในมุมมองแรงงานข้ามชาติที่เข้ามาทำงานในประเทศไทยล้วนมีความเป็นคนอย่างเท่าเทียมกัน เรียนรู้ภาษาของแรงงานชาติต่างๆ ไว้เพื่อเป็นประโยชน์ในการสื่อสาร ดังนั้น การพัฒนาผลการเรียนรู้ของผู้เรียนทั้ง 6 ด้าน จึงควรมีการผสมผสานวิธีสอนที่หลากหลายและเหมาะสม นอกจากนี้ต้องมีการใช้แนวคิดการสอน

ให้น้อยลง เรียนรู้ให้มากขึ้นเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ ซึ่งเป็นกรอบแนวคิดทางด้านการศึกษาของประเทศสิงคโปร์โดยการใช้วิธีการสอนที่หลากหลายและลึกซึ้ง เช่น วิธีแบบปฏิสัมพันธ์ การลงมือปฏิบัติ การโต้ตอบแบบร่วมมือ และการเรียนรู้แบบประสม (ขวัญชัย บัวนา, ธารทิพย์ บัวนา และเลเกีย เขียวดี, 2561, น.81) และใช้วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับวิธีการสอนตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ทั้ง 6 ด้าน ทั้งนี้ เพื่อเป็นการพัฒนาทักษะของผู้เรียนในอนาคตแห่งศตวรรษที่ 21 ซึ่งคุณลักษณะโดยทั่วไปของผู้จบการศึกษาระดับปริญญาตรี จะครอบคลุมระดับพื้นฐานและระดับก้าวหน้า (ไพฑูรย์สินลาภรัตน์, 2557, น. 138-142)

2.3 แผนการสอนและการประเมินผล สำหรับรายวิชาวัฒนธรรมอาเซียนกับการออกแบบควรจัดเนื้อสาระที่สำคัญของแต่ละชั่วโมง มีดังนี้

2.3.1 การจัดเนื้อหาสาระในชั่วโมงทฤษฎีเกี่ยวกับการวิเคราะห์อัตลักษณ์การออกแบบเชิงวัฒนธรรม อัตลักษณ์วัฒนธรรมอาเซียน: จุดร่วมและจุดต่างทางวัฒนธรรม วัฒนธรรมอาเซียนกับงานศิลปกรรมเชิงประวัติศาสตร์ การออกแบบ 2 มิติ และทฤษฎีศิลปะและการออกแบบในงานวัฒนธรรมอาเซียน ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับวัฒนธรรมกลุ่มประเทศสมาชิกอาเซียน กล่าวได้ว่า จัดเป็นการบูรณาการความรู้ ที่สำคัญของอาเซียน ทั้งเรื่องราวในด้านพุทธสังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม ที่มี การสอดแทรกลงในรายวิชาที่สัมพันธ์กับการออกแบบ การจัดเนื้อหาวิชาจะต้องคำนึงถึง เนื้อหาสาระที่สามารถทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ของรายวิชา ที่ต้องการเป็นสำคัญ โดยพิจารณาให้สัมพันธ์กับวิธีการสอนและกิจกรรม การเรียนการสอน ทั้งนี้ผู้เชี่ยวชาญได้แสดงทัศนะเพิ่มเติมว่า ไม่ควรเน้นเนื้อหา ที่เกี่ยวข้อง กับศาสนาและการเมืองมากนัก ดังนั้น เนื้อหาสำหรับ รายวิชาวัฒนธรรมอาเซียนกับการออกแบบจึงมุ่งเน้นที่เรื่องราวทางประวัติศาสตร์ ศิลปกรรมของชาติที่มีอิทธิพลต่อรูปแบบทางวัฒนธรรมและวิถีชีวิต ของคนในชาติอาเซียน โดยการเชื่อมโยงกับทฤษฎีศิลปะและการออกแบบ เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะความชำนาญ ทักษะฝีมือ และความคิดสร้างสรรค์ ในการออกแบบได้ต่อไป

2.3.2 เนื้อหาสาระในชั่วโมงปฏิบัติที่จัดให้ผู้เรียน มีทักษะความชำนาญ ทำได้โดยการมอบหมายโจทย์หัวข้อเรื่องให้สืบค้นข้อมูล ประเมินและจัดการข้อมูลด้วยการสรุปวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล เพื่อเขียน Design Brief การฝึกทักษะปฏิบัติการออกแบบกราฟิก 2 มิติและ 3 มิติ ด้วยเทคนิคการนำเสนอในรูปแบบรายงานและผลงานออกแบบลักษณะต่าง ๆ ซึ่งผลการวิจัยมีความสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการออกแบบ ของ กุลนิษั ก์ สอนวิทย์ (2558, น. 46) โดยสรุปขั้นตอนที่สำคัญ ได้แก่ (1) การศึกษาค้นคว้า (Information) (2) การวิเคราะห์ข้อมูล (Analysis) (3) การสังเคราะห์ข้อมูล (Synthesis) (4) การนำเสนอผลงาน (Presentation) และ (5) การประเมินผลงาน (Evaluation) ทั้งนี้ ผู้เชี่ยวชาญได้แสดงทัศนะเพิ่มเติมว่าควรเน้นที่การฝึกปฏิบัติด้านการออกแบบมากกว่าการมุ่งเน้น การบรรยายเนื้อหาด้านวัฒนธรรมเพียงอย่างเดียว

2.3.3 เนื้อหาหรือกิจกรรม และประสบการณ์การเรียนรู้ ที่ควรจัดให้ผู้เรียน ได้แก่ การจัดทัศนศึกษาดูงานในโอกาสที่เหมาะสม รวมถึงการให้ผู้เรียนได้สรุปและประมวลความรู้หลังจากการศึกษา ด้วยการจัดนิทรรศการนำเสนอผลงานออกแบบร่วมสมัยที่สะท้อน วัฒนธรรมอาเซียน ซึ่งอาจเชิญผู้ประกอบการหรือผู้ใช้บัณฑิตมามีส่วนร่วม ในการประเมินผลงานด้วย ทั้งนี้ผู้เชี่ยวชาญได้แสดงทัศนะเพิ่มเติมว่า ควรมีการสอบถามความคิดเห็นจากผู้เรียน เพื่อนำมาปรับปรุง และพัฒนารายวิชาทุก 2 ปี และได้เสนอแนะแนวทางการจัดกิจกรรมทัศนศึกษา โดยอาจให้เข้าร่วมกิจกรรมไปกับสาขาวิชาสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา ซึ่งมีประสบการณ์ด้านการจัดทัศนศึกษานอกชั้นเรียน เป็นต้น

2.4 ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอนสำหรับรายวิชา วัฒนธรรมอาเซียนกับการออกแบบ ควรจัดสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ด้านต่าง ๆ ในห้องเรียนและห้องปฏิบัติการให้มีอุปกรณ์ สื่อเทคโนโลยีที่มีความพร้อมใช้งาน โดยเฉพาะสัญญาณการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตที่มีประสิทธิภาพ รวมถึง

การจัดให้มีหนังสือและแนะนำเว็บไซต์หรือแหล่งความรู้ที่เป็นประโยชน์ให้กับผู้เรียนได้ศึกษาเพิ่มเติมด้วยตนเอง ซึ่งวัชรภรณ์ ทวีกุล, สัญญา เคณาภูมิ และยุภาพร ยุภาศ (2558, น. 124) ได้กล่าวว่า แหล่งเรียนรู้ถือเป็นตัวเชื่อมโยงเรื่องราวต่าง ๆ ในท้องถิ่นและมหาวิทยาลัยให้มีความใกล้ชิดกัน แหล่งเรียนรู้ช่วยให้สามารถพัฒนาความคิด ทักษะคิด ค่านิยม และพัฒนาคุณลักษณะของบุคคลในวัยเรียนให้เกิดการเรียนรู้ใฝ่เรียน รักการเรียนรู้ มีทักษะในการแสวงหาความรู้ได้เป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะการวิจัย

จากผลของการวิจัย ทำให้พบประเด็นที่สำคัญ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนารายวิชาวัฒนธรรมอาเซียนกับการออกแบบและจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสม ดังต่อไปนี้

1. การกำหนดจุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ในการพัฒนา/ปรับปรุงของรายวิชาให้ครอบคลุมด้านความรู้ ความคิด ทักษะความชำนาญ และคุณธรรมจริยธรรมต่างๆ อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาควรพิจารณาจากคำอธิบายรายวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตรเป็นหลัก โดยจำแนกจุดมุ่งหมายของรายวิชาตามพฤติกรรมของผู้เรียนในการเรียนรู้ให้ชัดเจนทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านพุทธิพิสัย ด้านทักษะพิสัย และด้านจิตพิสัย

2. การพัฒนาผลการเรียนรู้ของนักศึกษาทั้ง 6 ด้าน อาจารย์ผู้สอนอาจเชิญผู้ประกอบการหรือผู้ใช้บัณฑิตเข้ามามีส่วนร่วมในการวัดและประเมินผลผู้เรียน โดยพิจารณาจากแฟ้มผลงานออกแบบ (Portfolio) ควบคู่กับการประเมินผลอื่นๆ เพื่อให้ผลการประเมินมีความครอบคลุมและสอดคล้องกับการพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของนักศึกษาที่พึงประสงค์ของหลักสูตร

3. แผนการสอนและการประเมินผล ควรมีการจัดเนื้อหาสาระที่สำคัญแบบบูรณาการความรู้ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ตามจุดมุ่งหมายของรายวิชา และอาจารย์ผู้สอนอาจจัดสัมมนาหรือทัศนศึกษาทั้งใน

และนอกสถาบันเป็นสื่อการสอนร่วมด้วย เพื่อกระตุ้นความสนใจให้กับผู้เรียน ได้มีโอกาสเรียนรู้กับวิทยากรหรือได้พบเห็นแหล่งเรียนรู้ใหม่ ๆ สามารถต่อยอด สำหรับการสร้างสรรค์ผลงานได้ตามบริบทของวัฒนธรรมอาเซียนให้ดียิ่งขึ้น

4. ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยและสาขาวิชา ควรให้ความสำคัญกับการปรับปรุงอุปกรณ์และเทคโนโลยีทางคอมพิวเตอร์ ในห้องเรียนให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานและสามารถเชื่อมต่อระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนการสอนและการสืบค้นข้อมูล ซึ่งจะส่งผล ให้การจัดการเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

5. ควรมีการพัฒนาสื่อบทเรียน และการประเมินผลสำหรับ รายวิชาวัฒนธรรมอาเซียนกับการออกแบบออนไลน์บนระบบอินเทอร์เน็ต เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลาและสอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลง ของโลก

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมวัฒนธรรม. (2559). รายงานประจำปี 2559. สืบค้นเมื่อ 2 เมษายน 2560, จาก <http://book.culture.go.th/plan/2559/mobile/index.html#p=177>.
- กุลธิดา สิงห์สี. (2557). อุดมศึกษาไทยในอาเซียน รูปแบบแนวโน้ม และทิศทางการปรับตัวในอนาคต. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง*, 2(2), 13-23. สืบค้นเมื่อ 15 สิงหาคม 2562, จาก <http://so04.tci-thaijo.org/index.php/JLPRU/article/view/24661>
- กุลนิชก สอนวิทย์. (2558, มกราคม – มิถุนายน). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอน โดยใช้กระบวนการเรียนรู้ด้วยทฤษฎีการคิดนอกกรอบของ เดอ โบโน ในวิชาการออกแบบเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์. *วารสารครุศาสตร์สาร*, 9(2), 39-52.
- ขวัญชัย บัวนา, ธารทิพย์ บัวนา และเลเกีย เขียวดี. (2561, มีนาคม – เมษายน). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*. 37(2), 77-96. สืบค้นเมื่อ 15 สิงหาคม 2562, จาก http://www.journal.msu.ac.th/upload/articles/article2126_41794.pdf
- ไพฑูรย์ สินลาร์ตัน. (2557). *หลักและเทคนิคการสอนระดับอุดมศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วัชรภรณ์ ทวีกุล, สัญญา เคณาภูมิ และยุภาพร ยุภาส. (2558, กันยายน – ธันวาคม). บทบาทของมหาวิทยาลัยในกระบวนการทัศนคติความเป็นประชาคมอาเซียน. *วารสารวิชาการแพรวากาฬสินธุ์*, 2(3), 110-129. สืบค้นเมื่อ 2 พฤษภาคม 2562, จาก http://praewa.ksu.ac.th/new2017/file/20170317_6583252545.pdf

- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2559-2579*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักวัฒนธรรม กีฬา และการท่องเที่ยว กรุงเทพมหานคร. (2557). *วัฒนธรรมของประเทศสมาชิกอาเซียน ตามโครงการส่งเสริมองค์ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมอาเซียน*. กรุงเทพฯ: ม.ป.พ.
- อารมณ์ใจเที่ยง. (2553). *หลักการสอน*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.